

OCENĘ DOPUSZCZAJĄCĄ

Otrzymuje uczeń, który opanował podstawowe wymagania w zakresie wiadomości i umiejętności przewidzianych programem nauczania. Podejmuje działania, ale nie kończą się one pełnym sukcesem. Uczeń pracuje, ale popełnia błędy, polecenia są wykonywane nieprecyzyjnie, uczeń nie jest pewien swoich wypowiedzi pisemnych i ustnych. Jego przemyślenia są powierzchowne lub odtwórcze, ale pracuje.

Kształcenie literackie i kulturalne:

jak w kasie IV, a ponadto:

- częściowo zna cechy gatunkowe bajki, legendy, mitu, przypowieści, powieści i stara się zaliczyć utwór do odpowiedniego gatunku,
- najczęściej odróżnia narrację pierwszoosobową od trzecioosobowej,
- podejmuje próbę określenia funkcji narracji w utworze,
- częściowo zna przeczytany tekst, podejmuje próbę analizowania i oceny postępowania i poglądów bohaterów,
- ogólnikowo omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu: tytułu, punktu kulminacyjnego
- ogólnikowo omawia funkcję morału,
- dostrzega temat utworu i skrótowo potrafi go omówić,
- stara się analizować utwór liryczny; podejmuje próbę wyszukania w nim epitetu, porównania, uosobienia, przenośni, wyrazu dźwiękonaśladowczego, pytania retorycznego i objaśnienia ich funkcji,
- potrafi częściowo wyszukać i nazwać rymy,
- częściowo dostrzega powtarzalność np. układu zwrotek, liczby sylab w wersie
- ogólnikowo opisuje i charakteryzuje elementy świata przedstawionego,
- stara się wskazać różnice między utworem literackim a jego wersją filmową,
- częściowo rozróżnia podstawowe gatunki filmowe i wskazuje wyróżniki poszczególnych gatunków
- stara się wyjaśnić znaczenie związków frazeologicznych.

Kształcenie językowe:

jak w kasie IV, a ponadto:

- częściowo rozpoznaje i nazywa części mowy oraz części zdania: orzeczenie, podmiot (określa typ podmiotu), przydawka, dopełnienie, okolicznik,
- częściowo odróżnia czasowniki dokonane od niedokonanych
- stara się rozróżnić tryby czasownika: oznajmujący, przypuszczający, rozkazujący i tworzy formy czasowników w różnych trybach,
- częściowo rozpoznaje bezosobowe formy czasownika zakończone na *-no*, *-to* oraz przekształca bezosobowe formy czasownika zakończone na *-no*, *-to* na formy osobowe i odwrotnie,
- rozpoznaje konstrukcję z *się*,
- częściowo odróżnia przymiotniki i przysłówki, które się stopniają, od niepodlegających stopniowaniu,
- podejmuje próbę stopniowania przymiotników i przysłówków, stara się określić stopień (równy, wyższy, najwyższy) i rodzaj stopniowania (proste, opisowe, nieregularne),
- potrafi wyszukać liczebniki, częściowo poprawnie określa ich rodzaj i odmienia
- identyfikuje przyimki jako wyrazy oznaczające stosunki przestrzenne i czasowe
- częściowo odróżnia przyimki od innych części mowy, rozpoznaje i wskazuje przyimki w tekście
- częściowo poprawnie tworzy wyrażenia przyimkowe i stara się określić ich funkcję w tekście,
- częściowo poprawnie używa przyimków,
- stara się wskazać związki przyimka z innymi częściami mowy,
- częściowo poprawnie wskazuje w zdaniu / wypowiedzeniu związki wyrazowe współrzędne i podrzędne,
- stara się wskazać wyraz nadrzędny i podrzędny w związku wyrazowym,

- częściowo zna i stosuje zasady dotyczące interpunkcji i stosowania spójników w obrębie związków wyrazowych,
- stara się wskazać zdania bezpodmiotowe i samodzielnie je układać,
- częściowo poprawnie uzupełnia zdania o brakujące podmioty i stara się nazwać ich rodzaje,
- wskazuje podmiot domyślny,
- częściowo poprawnie rozróżnia orzeczenie czasownikowe i imienne,
- nieprecyzyjnie wyjaśnia w jaki sposób jest zbudowane orzeczenie imienne,
- częściowo poprawnie tworzy zdania z różnymi rodzajami podmiotów i orzeczeń,
- nie zawsze prawidłowo rozróżnia i nazywa określenia: przydawkę, dopełnienie, okolicznik,
- stara się rozwijać zdania, dodając wskazane określenia,
- podejmuje próbę rozróżnienia zdania pojedynczego i złożonego oraz równoważników zdania,
- podejmuje próbę analizy budowy zdania
- ogólnikowo określa cechy języka mówionego i języka pisanego,
  - częściowo rozumie pojęcie akcentu, zna reguły akcentowania i częściowo właściwie akcentuje wyrazy,
    - stara się odróżnić specyfikę tekstu pisanego od tekstu mówionego
    - częściowo rozumie dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi
    - rozpoznaje w tekście / wypowiedzi związki frazeologiczne i częściowo rozumie ich znaczenie
    - częściowo poprawnie stosuje w wypowiedziach związki frazeologiczne
    - częściowo rozumie, na czym polega etykieta językowa i stosuje jej zasady,
    - używa w rozmowie zwrotów grzecznościowych,
      - zazwyczaj podczas słuchania innych przestrzega zasad dobrego wychowania,
      - częściowo właściwie reaguje na usłyszaną wypowiedź, tzn. rozumie intencję nadawcy i potrafi się do niej dostosować,
      - stara się określić sytuację komunikacyjną i dostosować do niej swoją wypowiedź,
      - częściowo zna i stosuje w praktyce zasady ortograficzne i interpunkcyjne.

Tworzenie wypowiedzi

jak w kasie IV, a ponadto:

częściowo potrafi posługiwać się poznanymi formami: plan, wywiad, opowiadanie z dialogiem, kartka pocztowa, gratulacje, dziennik, list prywatny, list elektroniczny, opis postaci rzeczywistej i literackiej, zaproszenie, ogłoszenie, zawiadomienie, sprawozdanie, opis (ciężca, krajobrazu, obrazu, scenografii), streszczenie, notatka,

- częściowo poprawnie buduje przewidziane programem wypowiedzi (ustne i pisemne), uwzględniając właściwe dla tych form środki językowe,
- wypowiedzi ustne i pisemne są częściowo poprawne pod względem stylistycznym – językowym, ortograficznym, merytorycznym i logicznym,
- stara się właściwie stosować akapity
- we własnym opowiadaniu podejmuje próby wprowadzenia elementów opisu, dialogu,
  - rozróżnia współczesne formy komunikatów (np. e-mail, SMS)
  - posługuje się częściowo odpowiednio współczesnymi formami komunikatów
  - stara się zachowywać zasady etykiety językowej przy tworzeniu współczesnych komunikatów,
- podejmuje próbę tworzenia prostego komiks.

Samokształcenie

jak w kasie IV, a ponadto:

- podejmuje próbę oceny pozyskanych informacji,
- częściowo porządkuje i porównuje informacje z różnych źródeł,
- stosuje różne formy zapisu pozyskanych informacji nie zawsze w sposób funkcjonalny
- poznaje życie kulturalne swojego regionu,

– podejmuje próbę selekcji zgromadzonych informacji.

OCENĘ DOSTATECZNĄ

Otrzymuje uczeń, który opanował podstawowe wymagania w zakresie wiadomości i umiejętności przewidzianych programem nauczania. Podejmuje działania, ale nie kończą się one pełnym sukcesem. Uczeń pracuje, ale popełnia błędy, polecenia są wykonywane nieprecyzyjnie, uczeń nie jest pewien swoich wypowiedzi pisemnych i ustnych. Jego przemyślenia są powierzchowne lub odtwórcze, ale pracuje.

Kształcenie literackie i kulturalne:

jak w kasie IV, a ponadto:

- częściowo zna cechy gatunkowe bajki, legendy, mitu, przypowieści, powieści i stara się zaliczyć utwór do odpowiedniego gatunku,
  - najczęściej odróżnia narrację pierwszoosobową od trzecioosobowej,
  - podejmuje próbę określenia funkcji narracji w utworze,
- częściowo zna przeczytany tekst, podejmuje próbę analizowania i oceny postępowania i poglądów bohaterów,
  - ogólnikowo omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu: tytułu, punktu kulminacyjnego
  - ogólnikowo omawia funkcję morału,
- dostrzega temat utworu i skrótowo potrafi go omówić,
- stara się analizować utwór liryczny; podejmuje próbę wyszukania w nim epitetu, porównania, uosobienia, przenośni, wyrazu dźwiękonaśladowczego, pytania retorycznego i objaśnienia ich funkcji,
- potrafi częściowo wyszukać i nazwać rymy,
- częściowo dostrzega powtarzalność np. układu zwrotek, liczby sylab w wersie
- ogólnikowo opisuje i charakteryzuje elementy świata przedstawionego,
- stara się wskazać różnice między utworem literackim a jego wersją filmową,
  - częściowo rozróżnia podstawowe gatunki filmowe i wskazuje wyróżniki poszczególnych gatunków
  - stara się wyjaśnić znaczenie związków frazeologicznych.

Kształcenie językowe:

jak w kasie IV, a ponadto:

- częściowo rozpoznaje i nazywa części mowy oraz części zdania: orzeczenie, podmiot (określa typ podmiotu), przydawka, dopełnienie, okolicznik,
  - częściowo odróżnia czasowniki dokonane od niedokonanych
  - stara się rozróżnić tryby czasownika: oznajmujący, przypuszczający, rozkazujący i tworzy for czasowników w różnych trybach,
  - częściowo rozpoznaje bezosobowe formy czasownika zakończone na *-no*, *-to* oraz przeksztła bezosobowe formy czasownika zakończone na *-no*, *-to* na formy osobowe i odwrotnie,
  - rozpoznaje konstrukcję z *się*,
  - częściowo odróżnia przymiotniki i przysłówki, które się stopniają, od niepodlegający stopniowaniu,
  - podejmuje próbę stopniowania przymiotników i przysłówków, stara się określić stopień (rów wyższy, najwyższy) i rodzaj stopniowania (proste, opisowe, nieregularne),
  - potrafi wyszukać liczebniki, częściowo poprawnie określa ich rodzaj i odmienia
  - identyfikuje przyimki jako wyrazy oznaczające stosunki przestrzenne i czasowe
  - częściowo odróżnia przyimki od innych części mowy, rozpoznaje i wskazuje przyimki w tekście
  - częściowo poprawnie tworzy wyrażenia przyimkowe i stara się określić ich funkcję w tekście,
  - częściowo poprawnie używa przyimków,
  - stara się wskazać związek przyimka z innymi częściami mowy,
  - częściowo poprawnie wskazuje w zdaniu / wypowiedzeniu związki wyrazowe współrzedn

podrzędne,

- stara się wskazać wyraz nadrzędny i podrzędny w związku wyrazowym,
- częściowo zna i stosuje zasady dotyczące interpunkcji i stosowania spójników w obrębie związków wyrazowych,
- stara się wskazać zdania bezpodmiotowe i samodzielnie je układać,
- częściowo poprawnie uzupełnia zdania o brakujące podmioty i stara się nazwać ich rodzaje,
- wskazuje podmiot domyślny,
- częściowo poprawnie rozróżnia orzeczenie czasownikowe i imienne,
- nieprecyzyjnie wyjaśnia w jaki sposób jest zbudowane orzeczenie imienne,
- częściowo poprawnie tworzy zdania z różnymi rodzajami podmiotów i orzeczeń,
- nie zawsze prawidłowo rozróżnia i nazywa określenia: przydawkę, dopełnienie, okolicznik,
- stara się rozwijać zdania, dodając wskazane określenia,
- podejmuje próbę rozróżnienia zdania pojedynczego i złożonego oraz równoważników zdania,
- podejmuje próbę analizy budowy zdania
- ogólnikowo określa cechy języka mówionego i języka pisanego,
- częściowo rozumie pojęcie akcentu, zna reguły akcentowania i częściowo właściwie akcentuje wyrazy,
  - stara się odróżnić specyfikę tekstu pisanego od tekstu mówionego
  - częściowo rozumie dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi
  - rozpoznaje w tekście / wypowiedzi związki frazeologiczne i częściowo rozumie ich znaczenie
  - częściowo poprawnie stosuje w wypowiedziach związki frazeologiczne
  - częściowo rozumie, na czym polega etykieta językowa i stosuje jej zasady,
  - używa w rozmowie zwrotów grzecznościowych,
    - zazwyczaj podczas słuchania innych przestrzega zasad dobrego wychowania,
    - częściowo właściwie reaguje na usłyszaną wypowiedź, tzn. rozumie intencję nadawcy i potrafi się do niej dostosować,
    - stara się określić sytuację komunikacyjną i dostosować do niej swoją wypowiedź,
    - częściowo zna i stosuje w praktyce zasady ortograficzne i interpunkcyjne.

Tworzenie wypowiedzi

jak w kasie IV, a ponadto:

częściowo potrafi posługiwać się poznanymi formami: plan, wywiad, opowiadanie z dialogiem, kartka pocztowa, gratulacje, dziennik, list prywatny, list elektroniczny, opis postaci rzeczywistej i literackiej, zaproszenie, ogłoszenie, zawiadomienie, sprawozdanie, opis (cierzęcia, krajobrazu, obrazu, scenografii), streszczenie, notatka,

- częściowo poprawnie buduje przewidziane programem wypowiedzi (ustne i pisemne), uwzględniając właściwe dla tych form środki językowe,
- wypowiedzi ustne i pisemne są częściowo poprawne pod względem stylistycznym – językowym, ortograficznym, merytorycznym i logicznym,
- stara się właściwie stosować akapity
- we własnym opowiadaniu podejmuje próby wprowadzenia elementów opisu, dialogu,
  - rozróżnia współczesne formy komunikatów (np. e-mail, SMS)
  - posługuje się częściowo odpowiednio współczesnymi formami komunikatów
  - stara się zachowywać zasady etykiety językowej przy tworzeniu współczesnych komunikatów,
- podejmuje próbę tworzenia prostego komiks.

Samokształcenie

jak w kasie IV, a ponadto:

- podejmuje próbę oceny pozyskanych informacji,
- częściowo porządkuje i porównuje informacje z różnych źródeł,

- stosuje różne formy zapisu pozyskanych informacji nie zawsze w sposób funkcjonalny
- poznaje życie kulturalne swojego regionu,
- podejmuje próbę selekcji zgromadzonych informacji.

OCENĘ DOBRĄ

Otrzyma uczeń, który opanował wymagania rozszerzone przewidziane programem nauczania w klasie piątej.

Kształcenie literackie i kulturalne:

jak w kasie IV, a ponadto:

- zna większość cech gatunkowych: bajki, legendy, mitu, przypowieści, powieści i potrafi zaliczyć utwór do odpowiedniego gatunku,
- odróżnia narrację pierwszoosobową od trzecioosobowej,
- na ogół potrafi określić funkcję narracji w utworze,
- zna przeczytany tekst, co pozwala mu na podstawową analizę i ocenę postępowania i poglądów bohaterów,
- ogólnie omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu: tytułu, punktu kulminacyjnego
- pobieżnie wyjaśnia morał,
- dostrzega temat utworu i potrafi go ogólnie omówić,
- niezbyt szczegółowo analizuje utwór liryczny; wyszukuje w nim epitety, porównania, uosobienie, przenośnie, wyrazy dźwiękonaśladowcze, pytania retoryczne i objaśnia ich funkcję,
- wyszukuje i nazywa rymy,
- zazwyczaj dostrzega powtarzalność np. układu zwrotek, liczby sylab w wersie i wskazuje ich funkcję,
- ogólnie opisuje i charakteryzuje elementy świata przedstawionego,
- wskazuje podstawowe różnice między utworem literackim a jego wersją filmową,
- rozróżnia podstawowe gatunki filmowe i zazwyczaj potrafi wskazać wyróżniki poszczególnych gatunków
- potrafi wyjaśnić znaczenie niektórych związków frazeologicznych.

Kształcenie językowe:

jak w kasie IV, a ponadto:

- rozpoznaje i nazywa części mowy oraz części zdania: orzeczenie, podmiot (określa typ podmiotu), przydawka, dopełnienie, okolicznik, popełniając nieliczne błędy
- w większości przypadków odróżnia czasowniki dokonane od niedokonanych
- zazwyczaj prawidłowo rozróżnia tryby czasownika: oznajmujący, przypuszczający, roz i tworzy formy czasowników w różnych trybach,
- rozpoznaje bezosobowe formy czasownika zakończone na *-no*, *-to* oraz zazwyczaj po przekształca bezosobowe formy czasownika zakończone na *-no*, *-to* na formy osobowe i odwrotnie
- rozpoznaje konstrukcję z *się*,
- odróżnia przymiotniki i przysłówki, które się stopniają, od niepodlegających stopniowaniu prawidłowo stopniuje je, określa stopień (równy, wyższy, najwyższy) i rodzaj stopniowania opisowe, nieregularne),
- na ogół potrafi wyszukać liczebniki, określić ich rodzaj, prawidłowo odmienić
- identyfikuje przyimki jako wyrazy oznaczające stosunki przestrzenne i czasowe
- zazwyczaj odróżnia przyimki od innych części mowy, rozpoznaje i wskazuje przyimki w tekście
- z niewielkimi usterkami tworzy wyrażenia przyimkowe i określa ich funkcje w tekście,
- zazwyczaj poprawnie używa przyimków,

- na ogół dostrzega związek przyimka z innymi częściami mowy,
- wskazuje w zdaniu / wypowiedzeniu związki wyrazowe współrzędne i podrzędne,
- zazwyczaj prawidłowo wskazuje wyraz nadrzędny i podrzędny w związku wyrazowym,
- zwykle zna i stosuje zasady dotyczące interpunkcji i stosowania spójników w obrębie związków wyrazowych,
- wskazuje zdanie bezpodmiotowe i samodzielnie układa, popełniając nieliczne błędy
- na ogół poprawnie uzupełnia zdania o brakujące podmioty i nazywa ich rodzaje,
- wskazuje podmiot domyślny,
- zwykle rozróżnia orzeczenie czasownikowe i imienne,
- na ogół wie, jak jest zbudowane orzeczenie imienne,
- zazwyczaj poprawnie tworzy zdania z różnymi rodzajami podmiotów i orzeczeń,
- poprawnie rozróżnia i nazywa określenia: przydawkę, dopełnienie, okolicznik,
- na ogół umie rozwinąć zdania, dodając wskazane określenia,
- rozróżnia zdania pojedyncze i złożone oraz równoważniki zdania,
- analizuje budowę zdań - rysuje wykresy zdań, popełniając przy tym nieliczne błędy,
- określa większość cech języka mówionego i języka pisanego,
- rozumie pojęcie akcent, zna większość reguł akcentowania i najczęściej właściwie akcentuje wyrazy,
- zazwyczaj rozumie dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi
- na ogół rozpoznaje w tekście / wypowiedzi związki frazeologiczne i rozumie ich znaczenie
- rozumie, na czym polega etykieta językowa i zazwyczaj stosuje jej zasady,
- używa w rozmowie zwrotów grzecznościowych,
- podczas słuchania innych przestrzega zasad dobrego wychowania,
- zazwyczaj właściwie reaguje na usłyszaną wypowiedź, tzn. rozumie intencję nadawcy i potrafi się do niej dostosować,
- zwykle potrafi określić sytuację komunikacyjną,
- zna i zazwyczaj stosuje w praktyce zasady ortograficzne i interpunkcyjne.

Tworzenie wypowiedzi

jak w kasie IV, a ponadto:

sługuje się poznanymi formami: plan, wywiad, opowiadanie z dialogiem, kartka pocztowa, atulacje, dziennik, list prywatny, list elektroniczny, opis postaci rzeczywistej i fikcyjnej, zaproszenie, ogłoszenie, zawiadomienie, sprawozdanie, opis (zwierzęcia, krajobrazu, razu, scenografii), streszczenie, notatka,

- buduje przewidziane programem wypowiedzi (ustne i pisemne), zazwyczaj poprawnie stosując właściwe dla tych form środki językowe,
- wypowiedzi ustne i pisemne są w większości poprawne pod względem stylistycznym – językowym, ortograficznym, merytorycznym i logicznym,
- zazwyczaj właściwie stosuje akapity
- we własnym opowiadaniu wprowadza elementy opisu, dialogu,
- rozróżnia współczesne formy komunikatów (np. e-mail, SMS)
- posługuje się współczesnymi formami komunikatów
- zazwyczaj zachowuje zasady etykiety językowej przy tworzeniu współczesnych komunikatów,
- tworzy prosty komiks.

Samokształcenie

jak w kasie IV, a ponadto:

- na ogół podchodzi krytycznie do pozyskanych informacji,
- zwykle potrafi ocenić wartość pozyskanych informacji,
- zazwyczaj umie porządkować i porównywać informacje z różnych źródeł,
- stosuje różne formy zapisu pozyskanych informacji,

- poznaje życie kulturalne swojego regionu,
- zazwyczaj potrafi dokonać selekcji zgromadzonych informacji.

OCENĘ BARDZO DOBRĄ

Otrzymuje uczeń, który opanował dopełniającą pełen zakres wiadomości i umiejętności określany programem nauczania dla kl. V.

Kształcenie literackie i kulturalne:

jak w kasie IV, a ponadto:

- zna wszystkie cechy gatunkowe bajki, legendy, mitu, przypowieści, powieści i potrafi zaliczyć utwór do odpowiedniego gatunku,
  - odróżnia narrację pierwszoosobową od trzecioosobowej,
  - określa funkcję narracji w utworze,
- bardzo dobrze zna przeczytany tekst, co pozwala mu na swobodne analizowanie, ocenę postępowania i poglądów bohaterów,
  - omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu: tytułu, punktu kulminacyjnego
  - omawia funkcję morału,
- dostrzega temat utworu i potrafi go omówić,
- analizuje utwór liryczny; wyszukuje w nim epitety, porównania, uosobienie, przenośnie, wyrazy dźwiękonaśladowcze, pytania retoryczne i objaśnia ich funkcję,
- wyszukuje i nazywa rymy,
- dostrzega powtarzalność np. układu zwrotek, liczby sylab w wersie i wskazuje ich funkcję,
- szczegółowo opisuje i charakteryzuje elementy świata przedstawionego,
- wskazuje różnice między utworem literackim a jego wersją filmową,
  - rozróżnia podstawowe gatunki filmowe i wskazuje wyróżniki poszczególnych gatunków
  - potrafi wyjaśnić znaczenie związków frazeologicznych.

Kształcenie językowe:

jak w kasie IV, a ponadto:

- rozpoznaje i nazywa części mowy oraz części zdania: orzeczenie, podmiot (określa typ podmiotu), przydawka, dopełnienie, okolicznik,
  - bezbłędnie odróżnia czasowniki dokonane od niedokonanych
  - prawidłowo rozróżnia tryby czasownika: oznajmujący, przypuszczający, rozkazujący i formy czasowników w różnych trybach,
  - trafnie rozpoznaje bezosobowe formy czasownika zakończone na *-no*, *-to* oraz prz bezosobowe formy czasownika zakończone na *-no*, *-to* na formy osobowe i odwrotnie,
  - rozpoznaje konstrukcję z *się*,
  - odróżnia przymiotniki i przysłówki, które się stopniają, od niepodlegających stopn prawidłowo stopniuje je, określa stopień (równy, wyższy, najwyższy) i rodzaj stopniowania opisowe, nieregularne),
- potrafi wyszukać liczebniki, określić ich rodzaj, prawidłowo odmienić
- identyfikuje przyimki jako wyrazy oznaczające stosunki przestrzenne i czasowe
- bezbłędnie odróżnia przyimki od innych części mowy, rozpoznaje i wskazuje przyimki w tek
- tworzy wyrażenia przyimkowe i określa ich funkcje w tekście,
- poprawnie używa przyimków,
- dostrzega związek przyimka z innymi częściami mowy,
- wskazuje w zdaniu / wypowiedzeniu związki wyrazowe współrzędne i podrzędne,
- wskazuje wyraz nadrzędny i podrzędny w związku wyrazowym,

- zna i stosuje zasady dotyczące interpunkcji i stosowania spójników w obrębie związków wyrazowych,
- rozumie, czym jest zdanie bezpodmiotowe, wskazuje je i samodzielnie układa,
- uzupełnia zdania o brakujące podmioty i nazywa ich rodzaje,
- wskazuje podmiot domyślny,
- bezbłędnie rozróżnia orzeczenie czasownikowe i imienne,
- wie, w jaki sposób jest zbudowane orzeczenie imienne,
- prawidłowo tworzy zdania z różnymi rodzajami podmiotów i orzeczeń,
- bezbłędnie rozróżnia i nazywa określenia: przydawkę, dopełnienie, okolicznik,
- rozwija zdania, bezbłędnie dodając wskazane określenia,
- rozróżnia zdania pojedyncze i złożone oraz równoważniki zdania,
- prawidłowo analizuje budowę zdań - rysuje wykresy zdań,
- określa cechy języka mówionego i języka pisanego,
- rozumie pojęcie akcent, zna reguły akcentowania i właściwie akcentuje wyrazy,
  - odróżnia specyfikę tekstu pisanego od tekstu mówionego
  - rozumie dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi
  - rozpoznaje w tekście / wypowiedzi związki frazeologiczne i rozumie ich znaczenie
  - poprawnie stosuje w wypowiedziach związki frazeologiczne
  - rozumie, na czym polega etykieta językowa i stosuje jej zasady,
  - używa w rozmowie zwrotów grzecznościowych,
  - umie ponosić odpowiedzialność za wypowiedziane słowa,
    - podczas słuchania innych przestrzega zasad dobrego wychowania,
    - właściwie reaguje na usłyszaną wypowiedź, tzn. rozumie intencję nadawcy i potrafi się do niej dostosować,
    - potrafi określić sytuację komunikacyjną i dostosować do niej swoją wypowiedź,
  - zna i stosuje w praktyce zasady ortograficzne i interpunkcyjne.

Tworzenie wypowiedzi

jak w kasie IV, a ponadto:

oskonale potrafi posługiwać się poznanymi formami: plan, wywiad, opowiadanie z dialogiem, rtką pocztową, gratulacje, dziennik, list prywatny, list elektroniczny, opis postaci rzeczywistej i literackiej, zaproszenie, ogłoszenie, zawiadomienie, sprawozdanie, opis (ierzęcia, krajobrazu, obrazu, scenografii), streszczenie, notatka,

- buduje przewidziane programem wypowiedzi (ustne i pisemne), uwzględniając właściwe dla tych form środki językowe,
- wypowiedzi ustne i pisemne są całkowicie poprawne pod względem stylistycznym – językowym, ortograficznym, merytorycznym i logicznym,
- właściwie stosuje akapity
- we własnym opowiadaniu wprowadza elementy opisu, dialogu,
  - rozróżnia współczesne formy komunikatów (np. e-mail, SMS)
  - posługuje się odpowiednio współczesnymi formami komunikatów
  - zachowuje zasady etykiety językowej przy tworzeniu współczesnych form komunikatów,
  - tworzy komiks.

Samokształcenie

jak w kasie IV, a ponadto:

- podchodzi krytycznie do pozyskanych informacji,
- ocenia pozyskane informacje,
- porządkuje i porównuje informacje z różnych źródeł,
- stosuje różne formy zapisu pozyskanych informacji,
- poznaje życie kulturalne swojego regionu,
- dokonuje selekcji zgromadzonych informacji.

OCENĘ CELUJĄCĄ

Otrzymuje uczeń, który opanował pełen zakres wiadomości określany programem nauczania V (patrz: ocena bardzo dobra), a poza tym:

- twórczo i samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania,
- uczestniczy w konkursach literackich, recytatorskich, teatralnych w szkole i poza szkołą i w nich sukcesy,
- posiada rozległą wiedzę i znaczące umiejętności z przedmiotu,
- potrafi krytycznie ustosunkować się do literackiej, językowej i kulturalnej rzeczywistości,
- świadomie i funkcjonalnie używa bogatej terminologii,
- pracuje samodzielnie, nie powiela cudzych poglądów, jest kreatywny,
- jest czytany, rozumie i wykorzystuje w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych przeczytane teksty,
- samodzielnie analizuje i interpretuje teksty kultury (utwory literackie, dzieła sztuki, film)
- jego wypowiedzi ustne i pisemne są bezbłędne, cechują się dojrzałością m oraz szczególnymi walorami stylistycznymi,
- całkowicie poprawnie pod względem stylistyczno- językowym, interpunkcyjnym i ortograficznym wypowiada się w poznanych formach wypowiedzi,

